

 MUZEUM
REGIONALNE
W STALOWEJ WOLI

OFERTA EDUKACYJNA
Styczeń – marzec 2014

Wystawa

PRZĘDZY BARWNEJ NIĆ...

Zadziwiający świat kolorów w ludowej tradycji

Miejsce ekspozycji:

Muzeum Regionalne w Stalowej Woli, ul. Sandomierska 1

Przyroda była i jest nadal dla człowieka wielkim źródłem inspiracji. Świat natury w swym bogactwie wydaje się ciągle go zaskakiwać, pozostając dlań nieustannym polem badawczym. Bywało czasem, że w pochodzie tryumfującej techniki odchodzono od natury, na rzecz nowych rozwiązań cywilizacyjnych, zapominając o dorobku i wiedzy gromadzonej od pokoleń. Wystawa Przędzy barwnej nić... poświęcona jest dużemu znaczeniu jakie przypisywano w ludowej tradycji naturalnej nici i samodziałowej tkaninie oraz naturalnemu barwieniu. Prezentuje nie tylko bogactwo świata natury, ale także jego wpływ na kształtowanie się świata kultury. Wystawa przedstawia proces powstawania nici i barw pochodzenia naturalnego oraz ich wszechstronne zastosowanie w kręgu polskiej kultury ludowej. Założeniem wystawy jest prezentacja znanego niegdyś powszechnie procesu pozyskiwania włókna i nici z roślin uprawianych przez ludność wiejską, oraz odtworzenie zapomnianych na wsi lasowiackiej sposobów barwienia naturalnymi surowcami nici służących do haftu. Dla zobrazowania problematyki, na wystawie zostaną pokazane eksponaty etnograficzne, w tym narzędzia przędzalnicze i stroje ludowe oraz specjalnie przygotowane dla celów ekspozycji naturalne surowce pochodzenia roślinnego służące do pozyskiwania nici oraz do ich barwienia. Na ekspozycję złożą się fotografie, także archiwalne, oraz materiał filmowy i prezentacje multimedialne w formie animacji. Wystawa będzie miała częściowo charakter interaktywny, a do tego będą przeznaczone stanowiska laboratoryjno-techniczne.

Wystawie towarzyszy publikacja, zawierająca m.in. tradycyjne receptury barwiarne.

LEKCJE:

Prowadzenie: Iwona Pityńska, Marek Wiatrowicz, Dominika Zborowski

Przedszkole, szkoła podstawowa

Dawne stroje.

Dlaczego dawne ubrania tak różnią się od tych kupowanych dzisiaj w sklepie? Lekcja w prosty sposób przybliży małemu odbiorcy wiedzę o stroju ludowym, naturalnych tkaninach i stosowanych barwach. Pomoce edukacyjne: plansze, rebusy, zgadywanki.

Gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalne

Wzornictwo Lasowiaków współcześnie.

Podczas lekcji uczestnicy dowiedzą się jak wyglądało tradycyjny wzornictwo Lasowiaków, jakie rodzaje haftu i typy wyszyc stosowano. Wspólnie zastanowimy się w jaki sposób współczesny projektant może czerpać inspirację z bogatej kultury ludowej oraz jak można połączyć tradycję z nowoczesnością.

Lasowiackie dziedzictwo

Na podstawie wystawy uczniowie dowiadują się o historycznym pochodzeniu i etnicznej odrębności ludu Lesiaków (Lasowiaków) zamieszkującego dawną Puszcze Sandomierską, jego obyczajowości, zajęciach, ubiorze, a także legendach z nim związanych; poznają również wpływ folkloru i tradycji lasowiackich na współczesne życie we regionie.

Jak to ze lnem było

Na podstawie wystawy uczniowie poznają poszczególne procesy wytwarzania lnianej tkaniny – od zasiewu lnu, poprzez zbiór, młócenie, moczenie, międlenie, wyczesywanie, aż po przędzenie, tkanie, barwienie, szycie czy wyszywanie. Uzyskują również wiedzę o starodawnych narzędziach i metodach pracy zwykłych chłopów i wykwalifikowanych rzemieślników. Cena biletu: 4 zł

WARSZTATY PLASTYCZNE

Prowadzenie: Edyta Lisek-Lubaś, Dominika Zborowska

Przedszkole, szkoła podstawowa kl. I-III:

Zaczarowana nitka

Za pomocą prostej i efektownej techniki dzieci podczas zajęć „wyczarują”, używając moczonej w farbie nici, oryginalne dzieła. Materiały: nici, farby, pędzle, brystol, stary katalog, nożyczki, klej.

Dlaczego niebo jest niebieskie? W laboratorium barw.

Podczas warsztatów przeniesiemy się do laboratorium mieszania barw, dowiemy się dlaczego niebo jest niebieskie i czy można dotknąć koloru? W dalszej części zajęć stworzymy niepowtarzalne obrazki z kolorowych kawałków folii. Materiały: menzurki, pipety, barwniki, kolorowe folie, nożyczki.

Z ręką na sercu

Warsztaty tworzenia kartonowych wiszących serc ozdabianych dosłownie własnymi rękami i wzorami lasowiackimi. Materiały: szablony z kartonu, nożyczki, sznurek, farby, klej.

Dzieci w wieku przedszkolnym i uczniowie kl. I: wstęp bezpłatny!

Szkoła podstawowa, kl. IV-VI, gimnazjum i szkoła ponadgimnazjalna

Tkane na krosnach obrazy

W trakcie zajęć uczniowie pracują na małych krosnach tkackich, tworząc obrazy zaczerpnięte z kultury lasowiackiej. Materiały: krosna tkackie, mulina.

Cena biletu: 6 zł; grupy 20-osobowe

Koszulki „sitem malowane”

Warsztaty tworzenia niepowtarzalnych wzorów na koszulkach, przy użyciu bardzo starego sposobu szablونowego druku, w którym głównym materiałem szablonu jest siatka. Materiały: Siatka, firany, farby do tkanin, szpachelki, rakiel, brystol, papierowe szablony wzorów lasowiackich. Cena biletu: 6 zł; grupy 20-osobowe. Uwaga: Uczestnicy przynoszą ze sobą koszulki.

Naturalne barwienie papieru. O farbiarskich właściwościach ziół i nie tylko

Od dawna ludzie pozyskiwali barwniki z naturalnych surowców, takich jak np. zioła, owoce. Podczas warsztatów będziemy własnoręcznie barwić papier za pomocą roślinnych barwników. Materiały: czarna i owocowa herbata, kawa, kurkuma, dzika róża, i inne zioła wykorzystywane w barwiarstwie, arkusze papieru, płótno, garnek, słoik, płaskie naczynia do barwienia, sól, ocet, cytryna, soda, ałun. Cena biletu: 5 zł; grupy 20-osobowe.

Papier ręcznie czerpany

Warsztaty ręcznego czerpania papieru to niepowtarzalna okazja do zapoznania się z tą wielowiekową tradycją wywodzącą się ze Wschodu. Uczniowie w trakcie warsztatów będą mieli okazję tworzyć wzory lasowiackie, przy użyciu rafii zanurzanej w masie papierowej, w efekcie czego powstanie ręcznie czerpany ozdobny arkusz papieru. Materiały: celuloza, barwniki, rafia, klej, sita do czerpania papieru, szmatki, naczynia, mikser. Cena biletu: 5 zł; grupy 15-osobowe.

Przędzy barwnej nić – Teatr cieni

Zajęcia wykorzystujące elementy ruchu, gry, improwizacji; efekty świetlne; zabawę cieniem i kolorem. Uczestnicy mają za zadanie uporządkować rozsypane fotografie przedstawiające przedmioty prezentowane na wystawie i ułożyć je w trzech grupach obrazujących trzy procesy: obróbki roślin włókienniczych, przędzenia oraz barwienia. W kolejnej części pierwsza grupa uczestników znajdująca się za zasłoną odpowiednio podświetloną odgrywa, jeden z wybranych

procesów. np. proces pozyskiwania lnu. Zadaniem pozostałych uczestników oglądających „teatr cieni” jest odgadnięcie jaki to proces, oraz w kolejnym etapie wybranie z podanych ilustracji rośliny barwiarskiej dającej kolor, który odpowiednio sugeruje zmianę koloru oświetlenia. Cena biletu: 6 zł.

Kolor w stroju Lasowiaka. Warsztaty z wykorzystaniem ruchu i światła

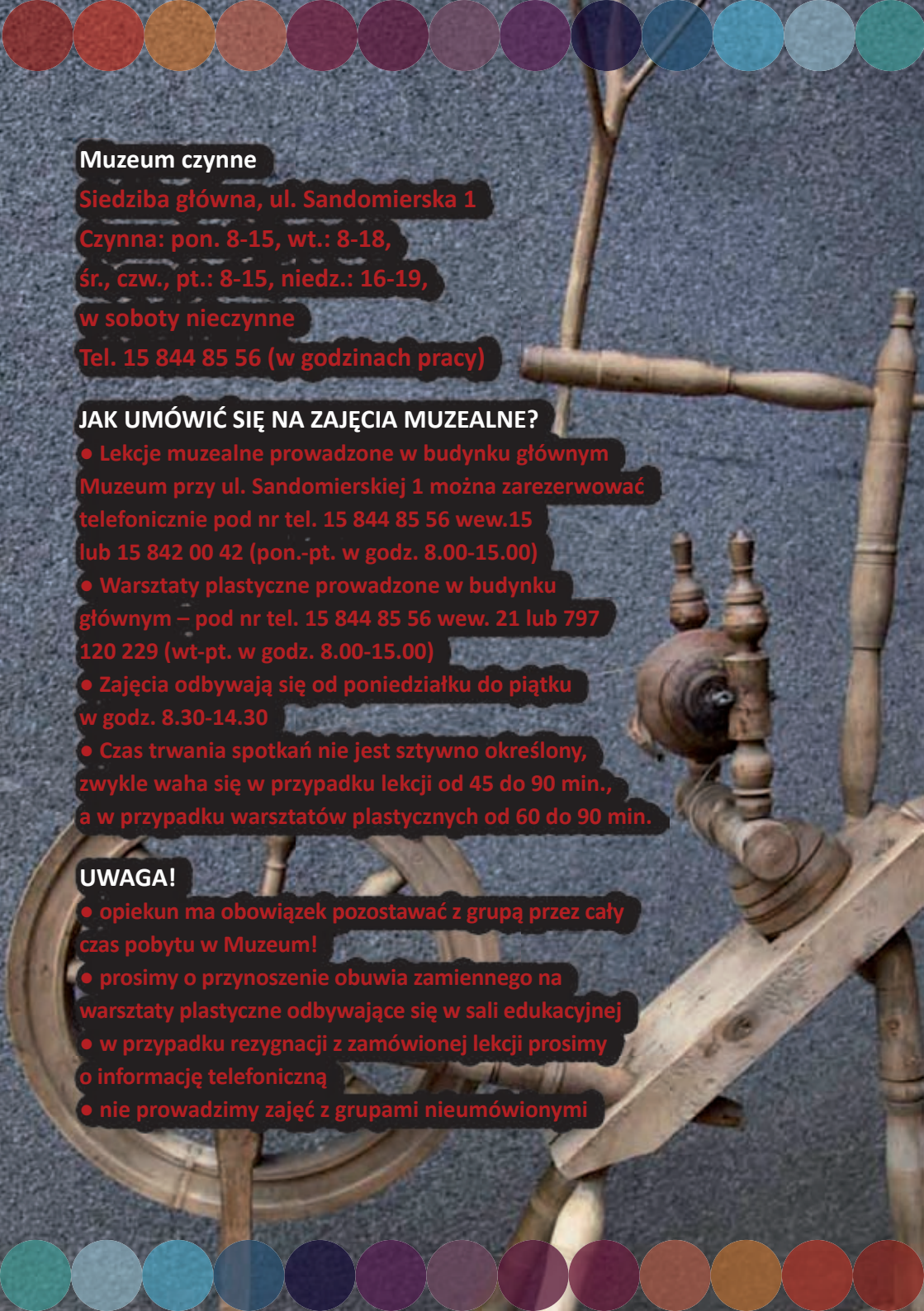
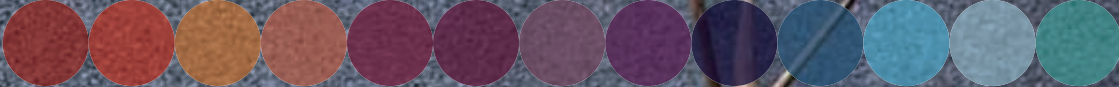
Dzieci wybierają pudełka, w których znajduje się fotografia roślin barwiarskich, kolorowa nić oraz informacja jak pozyskiwano dany kolor, jakie miał zastosowanie w dawnym stroju lasowiackim. Następnie wykonują kompozycję wykorzystując otrzymaną nić. Inspiracją staje się nie tylko wzornictwo ludowe, ale przede wszystkim muzyka, która będzie odtwarzana podczas pracy twórczej. W drugim etapie dzieci podejmują próbę pokazania ciałem, ruchem, tańcem kompozycji stworzonej przez inne dziecko. Cena biletu: 5 zł.

W poszukiwaniu bohaterów – co się naprawdę wydarzyło w świecie nici i kolorów

Warsztat prowadzony metodą story-line oraz dramy stosowanej zapozna uczestników ze sposobami pozyskiwania lnianych nici i wykonywania tkanin. Następnym etapem będzie samodzielna próba zabarwienia nici oraz zdobycie informacji o naturalnych barwnikach.

Co oznaczały kolory, którymi Lasowiacy posługiwali się przyozdabiając swoje stroje? Zdobywaniu wiedzy towarzyszy opowieść o ludziach, którzy żyli w świecie nici i kolorów. Zadanie uczestników polega na skompletowaniu ich historii – otrzymają karty pracy, na których będą wpisywać informacje uzyskane poprzez oglądanie eksponatów, filmów, a także wykonywanie zadań. Materiały: brystol, kredki, karty pracy, przedmioty odwołujące się do historii osób. Czas trwania: 1,5 h. Cena biletu: 7 zł. Opracowanie Karolina Nowak.

Muzeum czynne

Siedziba główna, ul. Sandomierska 1

Czynna: pon. 8-15, wt.: 8-18,

śr., czw., pt.: 8-15, niedz.: 16-19,

w soboty nieczynne

Tel. 15 844 85 56 (w godzinach pracy)

JAK UMÓWIĆ SIĘ NA ZAJĘCIA MUZEALNE?

- Lekcje muzealne prowadzone w budynku głównym Muzeum przy ul. Sandomierskiej 1 można zarezerwować telefonicznie pod nr tel. 15 844 85 56 wew.15 lub 15 842 00 42 (pon.-pt. w godz. 8.00-15.00)
- Warsztaty plastyczne prowadzone w budynku głównym – pod nr tel. 15 844 85 56 wew. 21 lub 797 120 229 (wt.-pt. w godz. 8.00-15.00)
- Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godz. 8.30-14.30
- Czas trwania spotkań nie jest sztywno określony, zwykle waha się w przypadku lekcji od 45 do 90 min., a w przypadku warsztatów plastycznych od 60 do 90 min.

UWAGA!

- opiekun ma obowiązek pozostawać z grupą przez cały czas pobytu w Muzeum!
  - prosimy o przynoszenie obuwia zamiennego na warsztaty plastyczne odbywające się w sali edukacyjnej
  - w przypadku rezygnacji z zamówionej lekcji prosimy o informację telefoniczną
  - nie prowadzimy zajęć z grupami nieumówionymi
-